

Υπόμνημα προς τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου της Βουλής

Θέμα: Απόψεις ΣΕΤΕ επί του σχεδίου νόμου με τίτλο «Σύσταση, λειτουργία και αρμοδιότητες Αρχής Πολιτικής Αεροπορίας και ρύθμιση ζητημάτων Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας»

23.11.2020

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου κινείται στη σωστή κατεύθυνση και δημιουργεί προϋποθέσεις αποτελεσματικότερης διαχείρισης και ανάπτυξης τόσο του κανονιστικού και ρυθμιστικού πλαισίου των αερομεταφορών στη χώρα, όσο και της παροχής αποδοτικότερων υπηρεσιών αεροναυτιλίας, καθώς:

Σε ό,τι αφορά στην ΥΠΑ

- Εκπληρώνει μια υποχρέωση προς τους ευρωπαϊκούς κανονισμούς για τον διαχωρισμό μεταξύ του «παρόχου υπηρεσιών» και του «ρυθμιστή» του Κανονιστικού πλαισίου αεροναυτιλίας και αεροδρομίων, με αναμενόμενες θετικές συνέπειες στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών και στην εύρυθμη λειτουργία για το σύνολο του κλάδου, δηλαδή αεροδρόμια, αεροπορικές εταιρείες, επίγειας εξυπηρέτησης, αεροναυτιλία.
- Διασφαλίζει τις προϋποθέσεις ώστε η ΥΠΑ, με τη νομική μορφή του ΝΠΔΔ πλέον, με ενισχυμένη οικονομική αυτοτέλεια, εστίαση στον λειτουργικό της ρόλο, στοχοθεσία, λογοδοσία και κίνητρα ανταμοιβής της αποδοτικότητας, να μπορεί να αξιοποιεί τους πόρους που καταβάλλουν οι χρήστες, δηλαδή οι αεροπορικές εταιρείες και οι επιβάτες, για την πραγματοποίηση επενδύσεων στο σύστημα και στις υποδομές της αεροναυτιλίας, στην έγκαιρη πρόσληψη και εκπαίδευση του αναγκαίου προσωπικού και για την αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών της. Άλλωστε σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό τα εν λόγω τέλη, όπως και οι αποθεματικοί λογαριασμοί τους είναι πλήρως ανταποδοτικά και εάν δεν δαπανηθούν για το σκοπό που έχουν εισπραχθεί θα έπρεπε να επιστραφούν στους χρήστες.
- Επισημαίνεται ότι το σύστημα αεροναυτιλίας βασίζεται στην ανταποδοτικότητα των τελών που καταβάλλονται από τους χρήστες, γι' αυτό και η ΑΠΑ (ρυθμιστής) πρέπει να διασφαλίζει ότι τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται από τους χρήστες στον πάροχο (ΥΠΑ), πράγματι χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες του συστήματος αεροναυτιλίας, δηλαδή αναβάθμιση υποδομών, τεχνολογία, προσωπικό και εκπαιδεύσεις. Επιπλέον, να βεβαιώνει με τα αναγκαία ελεγκτικά μέσα και εργαλεία ότι υλοποιούνται οι δεσμεύσεις του παρόχου έναντι των χρηστών, για επαρκή χωρητικότητα εναέριου χώρου, χωρίς καθυστερήσεις, όπως αυτές αποτυπώνονται σε νέα, επικαιροποιημένα, αξιόπιστα και διαφανή σχέδια επιδόσεων (Performance Plans) που υποβάλλονται στο EUROCONTROL, ενώ ενσωματώνονται οι βέλτιστες πρακτικές του Κλάδου της αεροναυτιλίας.
- Διασφαλίζει τον δημόσιο χαρακτήρα των παρεχόμενων υπηρεσιών αυξάνοντας τη διαφάνεια και τη λογοδοσία σε ό,τι αφορά στη διαχείριση των πόρων που καταβάλλουν οι χρήστες και δημιουργεί δικλίδες ασφαλείας, ώστε τα χρήματα που εισπράττονται για τη χρήση του εναέριου χώρου, να δαπανώνται για τον σκοπό που έχουν εισπραχθεί.

Σε ό,τι αφορά στην ΑΠΑ

- Θεσπίζει οργανωτικό σχήμα σύγχρονης ρυθμιστικής Αρχής κατά το πρότυπο των αντίστοιχων αρχών του εξωτερικού, που θα διασφαλίζει την τήρηση των κανόνων λειτουργίας και του Σχεδίου απόδοσης των παρόχων υπηρεσιών του Κλάδου. Στην περίπτωση αυτή, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η λιτή και εστιασμένη σε εξειδικευμένους ρόλους δομή της ΑΠΑ να στελεχωθεί με εξειδικευμένο και άρτια καταρτισμένο προσωπικό.
- Αποκαθιστά κενά συμμόρφωσης προς τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό και συμβάλλει στην ενίσχυση της διαφάνειας τόσο στην κατανομή των πόρων και στην προέλευσή τους, όπως και στην αξιοποίησή τους μόνο για τις προβλεπόμενες χρήσεις.
- Παράλληλα, με την σαφή ανάθεση αρμοδιοτήτων ελέγχουσας Αρχής, παρέχει τα εχέγγυα ότι θα λειτουργήσει σαν αφετηρία αντιμετώπισης χρόνιων αδυναμιών τόσο σε θεσμικό, όσο και σε λειτουργικό επίπεδο, που είχαν και εξακολουθούν να έχουν σημαντική επίδραση στην ποιότητα του ευρύτερου εθνικού τουριστικού και αερομεταφορικού προϊόντος και στην εικόνα της χώρας.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι περίπου το 80% των επισκεπτών φθάνουν στην Ελλάδα αεροπορικώς, άρα ο κλάδος ως αναπόσπαστο κομμάτι της αλυσίδας αξίας του τουρισμού είναι συνυφασμένος με την πρώτη επαφή του ταξιδιώτη με τον προορισμό.

Γι' αυτό, και η κατάσταση των αεροδρομιακών υποδομών και η ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών -είτε παρέχονται από το Δημόσιο είτε από Ιδιώτη-, η καλή λειτουργία του κλάδου και των αεροπορικών εταιρειών, η αποφυγή καθυστερήσεων λόγω προβλημάτων στη διαχείριση του εναέριου χώρου, κοκ, αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για την αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της χώρας, και τη συνέχιση της ανοδικής του πορείας, προφανώς μόλις παρέλθει αυτή η κρίση, και γι' αυτό χρειάζεται ο Ελέγχων (ΑΠΑ) να είναι διαφορετικός από τον Ελεγχόμενο (ΥΠΑ).

Έχουμε συνεπώς κάθε λόγο να θέλουμε να πετύχουν οι παρεμβάσεις και οι νομοθετικές πρωτοβουλίες που εκσυγχρονίζουν και εξυγιαίνουν το θεσμικό πλαίσιο και τους φορείς του.

Από μόνο του, όμως, το πλαίσιο δεν εγγυάται ότι το εγχείρημα θα λειτουργήσει αποτελεσματικά.

Παράλληλα με την ψήφιση του νόμου, θα απαιτηθεί σημαντική προσπάθεια για την εφαρμογή του ιδίως κατά τους πρώτους κρίσιμους 12-24 μήνες. Για τον λόγο αυτό απαιτείται συνεχής και οργανωμένη συνεργασία της ΑΠΑ με την ΥΠΑ, αλλά και με τους φορείς του Κλάδου των αερομεταφορών, ώστε με ταχύτητα να υλοποιηθούν οι νέες δομές και η στελέχωσή τους, να αναβαθμιστούν οι υποδομές και τα συστήματα των υπηρεσιών αεροναυτιλίας, να αναβαθμιστούν τα πρότυπα των παρεχόμενων υπηρεσιών και να καλυφθούν τυχόν κενά ανθρώπινου δυναμικού και εκπαίδευσης.

Ως εκ τούτου, πρέπει να διασφαλιστεί ότι:

- Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται από τους χρήστες στον πάροχο (ΥΠΑ), πράγματι χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες του συστήματος αεροναυτιλίας, δηλαδή σε υποδομές, τεχνολογία, προσωπικό και εκπαιδεύσεις – σε αυτήν την κατεύθυνση αναμένεται να

συμβάλει σημαντικά η μετατροπή της ΥΠΑ σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, που της προσφέρει την αναγκαία ευελιξία και ταχύτητα στη λήψη αποφάσεων και στην υλοποίηση δράσεων.

- Τα αποθεματικά θα μεταφερθούν στους νέους φορείς τηρώντας αυστηρές δεσμεύσεις για τη χρήση τους και αποκλειστικά για τους σκοπούς που έχουν εισπραχθεί.
- Η νέα Αρχή θα στελεχωθεί καταλλήλως και θα της παρέχεται η απαραίτητη οικονομική και τεχνοκρατική στήριξη.
- Η ΥΠΑ θα καταρτίσει νέο 5ετές πρόγραμμα ανάπτυξης που θα περιλαμβάνει το αναγκαίο ανθρώπινο δυναμικό – πάγιο αίτημα είναι μια διαδικασία προσλήψεων που θα συμβαδίζει με την ανάπτυξη του κλάδου-, τις αναγκαίες επενδύσεις, την στοχοθέτηση σταδιακής αναβάθμισης της Χωρητικότητας τόσο του εναέριου Χώρου όσο και των Τερματικών περιοχών των αεροδρομίων, με χρήση νέων τεχνολογιών και σύγχρονης αρχιτεκτονικής στις διαδικασίες αφίξεων και αναχωρήσεων πτήσεων. Στόχος είναι να αντιμετωπιστούν μόνιμα τα προβλήματα καθυστερήσεων που είδαμε να συμβαίνουν τα καλοκαίρια του 2018 και 2019, και παρόλο που προφανώς τώρα έχουν εκλείψει λόγω των συνθηκών, εντούτοις δεν έχουν αντιμετωπιστεί στην ουσία τους και είναι πιθανό να επανεμφανιστούν.

Πρέπει να διασφαλίσουμε, σήμερα, τις προϋποθέσεις για να μπορέσει να ανακάμψει γρήγορα ο τουρισμός στο κοντινό μέλλον και το εν λόγω ρυθμιστικό πλαίσιο μπορεί να αποτελέσει μια εγγύηση και επένδυση στην ανταγωνιστικότητα του τουριστικού προϊόντος του αύριο και στη χάραξη μιας Εθνικής Στρατηγικής Αερομεταφορών.

Συμπληρωματικό αρχείο

Στον σύνδεσμο [ΕΔΩ](#) οι θέσεις του ΣΕΤΕ επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών με τίτλο «Σύσταση, λειτουργία και αρμοδιότητες Αρχής Πολιτικής Αεροπορίας και ρύθμιση ζητημάτων Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας», όπως κατατέθηκαν στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διαβούλευσης στις 07.09.2020.